

שם הפעילות: החלטות דמוקרטיות – יום הזיכרון ליצחק רבין הכותב/ת: מתוך חוברת רבין 2012, באדיבות מחלקת נוער עמק חפר

ערכים ומטרות הפעילות

1. החניך יכיר את העיקרון הדמוקרטי - קבלת החלטות בהצבעה ע"פ רצון הרוב
2. החניך יבין כי על המנהיג שנבחר בבחירות דמוקרטיות לדאוג לכלל האזרחים
3. החניך יתנסה בקבלת החלטות באופן דמוקרטי
4. החניך יבחר בדמוקרטיה כדרך קבלת החלטות בקבוצתו

למדריך/ה, דמוקרטיה היא צורת שלטון בה הרוב הוא הקובע. מדינת ישראל היא מדינה דמוקרטית ובראשה עומד ראש ממשלה הנבחר על ידי העם. במדינה דמוקרטית כישראל, ניתן להחליף ראש ממשלה על ידי בחירות בהן מחליט הרוב במדינה. לפני עשר שנים נרצח יצחק רבין שהיה ראש הממשלה ושר הביטחון. הוא נרצח ע"י אדם אשר החלטות הממשלה, שנבחרה בבחירות דמוקרטיות, לא תאמו את השקפתו האידיאולוגית. רצח רבין הוא מעשה אנטי דמוקרטי מובהק! מלבד היותו מעשה אלים, הוא גם ערער את אחד מעקרונותיה הבסיסיים ביותר של הדמוקרטיה - הכרעת הרוב. בפעולה זו יתנסו החניכים בקבלת החלטות בהצבעה דמוקרטית ויבינו כיצד העיקרון הדמוקרטי, לפיו הרוב קובע מיהם המנהיגים ולפיו מתקבלות החלטות הנוגעות לכלל הקבוצה, מאפשר לכלל האנשים להיות שותפים בעיצוב החברה. מתוך כך יוכלו החניכים לקבל החלטות קבוצתיות בהצבעה ולפי רצון הרוב.

קהל היעד

חברת הילדים

משך הפעילות

כשעה

רשימת ציוד ועזרים

- סוכריות
- תחפושת של מלך
- בריסטולים
- צבעים לקמפיין
- קלפי להצבעה חשאית
- פתקים
- עטים
- כרטיסי ציר לכל חניך

- תפאורה של פרלמנט
- פלקטים ריקים (לכתוב את ההחלטות שמתקבלות)
- פלקט עם הגדרת הדמוקרטיה.

מערך הפעילות

יש לחלק את החניכים לשלוש קבוצות.

חלק א'

1. אתה המלך סוקרטוס השולט ביד רמה בשלושה כפרים (שלוש הקבוצות) עליך להתלבש בהתאם.
 - ❖ המוטו שלך, בעזרתו אתה שולט בכפריים הוא: "בלי סוכריות לא תוכלו לחיות!".
 - ❖ יש לך עבד נאמן, העוזר לך לגרום למשפחות לעשות כמצוותך. הוא עושה זאת תמורת "צ'ופרים" מהצד.
 - ❖ הכפרים יקבלו סוכריות רק אם יבצעו את פקודותיך, לדוגמא: לעשות לך מסאז', לרוץ מסביב לחדר הפעילות וכו'.
 - ❖ חלק את פקודותיך בצורה שווה בין הכפרים, אך הפלה אותם בחלוקת הסוכריות.
2. העם מתקומם כנגד המלך ואתה פורש מכס המלכות (הכרז על פרישתך).
3. ערוך דיון בין הכפרים:
 - ❖ האם הכפרים זקוקים למנהיג חדש?
 - ❖ מי יכול להיות מנהיג?
 - ❖ כיצד עליו להיבחר?
 - ❖ האם המנהיג צריך להתחשב בכולם?

למדריך/ה, אנו בוחרים נציג בבחירות דמוקרטיות כיוון שלכל אדם (אזרח או חבר בקבוצה) יש את הזכות להיות שותף בבחירת האנשים שינהיגו את החברה שהוא חלק ממנה. כל אדם צריך לבחור את המנהיג ע"פ עמדותיו והדברים אותם הוא מעוניינים לקדם כשהיה בשלטון. כל האנשים צריכים לקבל את המנהיג שנבחר גם אם הם לא תמכו בו. על המנהיג להיות אחראי ולדאוג לכל האנשים) גם אלא שלא תמכו בו (כיוון שלכל אדם מגיעות זכויות שוות).

חלק ב'

1. על כל כפר לבחור לו נציג שיתמודד על הנהגת הכפרים ולבנות לו את מערכת הבחירות:
 - ❖ לבנות את מסע הבחירות - מה מציע המועמד לעשות כשהוא יבחר.
 - ❖ כתיבת נאום הבחירות.
 - ❖ כתיבת כרזות ופרסום - סטיקרים, פוסטרים, פלריג וכו'.
2. ערוך פאנל בו כל נציג מציג את עמדותיו.
3. ערוך בחירות להנהגת המדינה. הבחירות יהיו בחירות חשאיות בקלפי (אסור להצביע לנציג מהכפר שלך).

4. דיון:

- ❖ מהו ההבדל בין צורות השלטון שראינו, איזו צורה עדיפה לדעתכם?
- ❖ איפה טוב יותר לאזרחים?
- ❖ איך קוראים לצורת שלטון שבה החלטות מתקבלות בהצבעה כשהרוב הוא הקובע?
- ❖ מה טוב בדמוקרטיה לדעתכם?
- ❖ אילו מקומות אתם מכירים שיש בהם דמוקרטיה? באילו מקומות אין?

למדריך/ה, דמוקרטיה (דמוס= עם קרטיה= שלטון) היא שלטון העם, משטר בו העם בוחר את נציגיו, והשלטון כפוף להכרעת הרוב. בדמוקרטיה מובטחות זכויות האזרח להבעת דעה חופשית, זכות של אדם להשתתף בקבלת החלטות באופן פעיל ובעיצוב המסגרת שבה הוא פועל, או שיש לו בה עניין.

סיכום

1. **פרלמנט:** הושב את החניכים ב-ח' וחלק לכל חניך שלושה כרטיסי ציר: בעד, נגד, נמנע (רצוי שלכל כרטיס יהיה צבע שונה). הקרא הצעות להחלטות, וחברי הפרלמנט (החניכים) יצביעו עליהן אחת אחרי השנייה. כתוב את ההחלטות שמתקבלות על נייר עיתון בחדר. כמובן שכל החלטה מתקבלת על-פי רצון הרוב. הצעות להחלטות נמצאות בנספח א', כדאי להוסיף הצעות נוספות המתאימות לקבוצתך ולדאוג שיהיו כמה הצעות שהסבירות שיתקבלו נמוכה. כדאי מאוד לתת לחניכים עצמם להציע הצעות להחלטות לדברים שחשוב להם שיהיו בקבוצתם.

למדריך/ה

- ❖ בחלק זה חשוב שהחניכים יתנסו בקושי הקיים בקבלת החלטות (למשל אם אינם מסכימים עם החלטה שהתקבלה) (להרגיש את הכוח שיש לרוב מסויים כשכולם רוצים משהו ביחד יש לזה יכולת לקרות וזה נותן תחושה טובה).
- ❖ אם לחניכים יש "מחברת החלטות וחוקים קבוצתית מחודש "רוח התחדשות" רצוי להוסיף אליה את ההחלטות שהתקבלו בפעולה זו, או להתחיל מחברת שכזו עכשיו.

דיון:

- ❖ באיזה אופן צריכים אלו שלא רצו בהחלטה (המיעוט) להתנהג?
 - ❖ איך צריך הרוב להתנהג למיעוט?
2. בקש מהחניכים להצביע בעזרת כרטיסי הציר על החלטה אחרונה: האם אתם רוצים להיות קבוצה דמוקרטית?

כזה ראה וחדש
מרכז ההדרכה "שבילים"
ארגון מערכות החינוך החברתי-קהילתי
אגף החינוך, התנועה הקיבוצית

תובנות ודגשים חינוכיים

חשוב להדגיש בסוף הפעילות, כי החלטה במשותף מוכיחה כי כולנו שווים, לכל אחד יש קול אחד – כל אחד יכול להשפיע במידה שווה.